

Postadresse Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 28. oktober 2019

Sagsid 17/28252

Sagsbehandler Mikkel Schelde Frederiksen

Telefon direkte 76 16 51 46

Referat fra møde i Grønt Råd - 30. oktober 2019

Mødet afholdes onsdag d. 30. oktober 2019, kl. 14.30-17.00.

Dagsorden:

- Gåtur ved Kongeåen
- Status på Alslev Å
- Status på Ribe Mølledam
- Vandplaner og Målopfyldelse
- Eventuelt

Deltagere:

Niels Chr. Laursen – Sydvestjysk Landboforening
Arne Krogh Clausen – Dansk Ornitologisk Forening
Leif Wagner Jørgensen – Danmarks Naturfredningsforening Esbjerg
Inger Jensen - Danmarks Naturfredningsforening Esbjerg (bisidder)
Thomas Præst – Danmarks Jægerforbund
Søren Rygaard Lenschow – Sydvestjysk Sportsfiskerforening
Henrik Hansen – Friluftsrådet
Kurt Bjerrum – Esbjerg byråd
Christina Føns – Esbjerg Kommune
Peter Bagge – Esbjerg Kommune
Henrik Kikkenborg – Esbjerg Kommune
Mikkel Frederiksen – Esbjerg Kommune
Erik Jespersen – Esbjerg Kommune
Morten Andersson – Esbjerg Kommune

Afbud:

Bent Jepsen – Familielandbruget
Karen Jeppesen – Fanø Kommune
Bent Rasmussen – Naturstyrelsen
Steen Frydenlund Jensen – Sydvestjyske Museer
Sarah Nørris – Esbjerg byråd
Bent Johansen – Vattenfall

Gåtur ved Kongeåen

Ole Pedersen fra Natur & Vandmiljø, Esbjerg Kommune viser rundt ved Kongeåen og fortæller om flere forskellige vandløbsprojekter i området. Blandt andet Kongeåstryget og et muligt kommende sandfang.

Kongeåstryget ved dambruget er etableret for at fjerne en af spærringerne i habitatområdet Kongeåen. Projektet er gennemført i dialog med lodsejerne i området og der er løbende sket tilpasninger af projektet. Der skulle tages hensyn dels til dambruget, dels til det internationale naturbeskyttelsesområde og til de private lodsejere i området.

Projektet har skabt passage for fiskene i vandløbet. Navnlig laksen. Projektet blev støttet økonomisk af staten og EU gennem forskellige støtteordninger.

Tilstanden af stryget er god i dag og laksen kan nu vandre langt op i kongeåsystemet. Stryget er blevet et godt gydeområde for fiskene i åen.

Ud over etableringen af Kongeåstryget ved Gredstedbro er der i dag planer om etablering af et sandfang i kongeåen. Forskellige løsninger har været i spil i den forbindelse. Blandt andet et sandfang i det åbne land nedstrøms kongeåstryget og Gredstedbro. Et andet ved slusen og endeligt et sandfang ved vejbroen nedstrøms Gredstedbro. Den sidstnævnte løsning er umiddelbart den mest lovende. Beliggenheden her er umiddelbart meget praktisk og der er gode muligheder for bortskaftning og afdrypning af sedimentet. Fjernelse af sand opstrøms stryget vil kunne forhindre sandvandring henover gydebankerne.

I forhold til oversvømmelserne af de lavtliggende arealer langs den nedre del af Kongeåen, har man overvejet flere løsningsforslag, hvoraf sandfangsløsningen er et af flere. Et andet forslag er etablering af et naturprojekt, som der sammen med interessenter og lodsejere foreløbig er opbakning til. Et sådant projekt kræver dog jordfordeling og der pågår stadig en dialog om projektets endelige udformning. Etablering af sandfang og naturprojekt vil senere blive forelagt Teknik & Byggeudvalget til endelig beslutning.

Ankomst til Gredstedbro Hotel

Velkomst v. Kurt Bjerrum. Introduktion af alle medlemmer.

Status på Alslev å

*Indlændende præsentation v. Henrik Kikkenborg
Bilag til punktet – Bilag 1, s. 2-6*

Byrådet har truffet beslutning om opgravning af vandløbet Alslev Å opstrøms Forum Bro. Beslutningen om opgravning er begrundet i manglende overholdelse af regulativet for Alslev Å.

Kommunen har givet dispensation til oprensningen. Afgørelsen blev dog påklaget af Dansk Botanisk Forening og Sydvestjysk sportsfiskerforening i 2018.

Sagen blev hjemvist af miljø- og Fødevarerklagenævnet, som hjemviste til fornyet behandling i 2019. Hjemvisningen er begrundes med at vurderingen i forhold Natura2000 og bilag IV arter var mangelfuld. Særligt ønskede nævnet undersøgelse af risikoen for sandvandring ind i det nedstrøms liggende Natura2000 område. Dertil kommer en

grundigere vurdering af eventuelle påvirkninger af levestederne for spidssnudet frø og grøn kølleguldsmed i området.

Kommunen vil nu igangsætte yderligere undersøgelse med henblik på at træffe en ny afgørelse. Vurderinger og modelberegninger vedr. sandvandring udføres af konsulent. Undersøgelser af forekomsten af spidssnudet frø og grøn kølleguldsmed foretages af kommunen selv.

Leif Wagner – Mener at oprensningen er at skyde gråspurve med kanoner. Kun mindre arealer afvandes og prisen for projektet er meget høj.

Kurt – Fremhæver at også dræn i oplandet til projektområdet påvirkes af sænkningen. Dette vil øge afvandingen af marker længere oppe i terrænet. Kurt mener desuden at politikerne må påtage sig ansvaret for at regulativet ikke er overholdt og løse dette problem. Udgifterne til projektet er dog større end først antaget.

Leif – Mener at man kunne have kompenseret ejerne økonomisk og sparet skatte kroner på en dyr oprensning.

Status på Ribe Mølledam

*Indlæsende præsentation v. Henrik Kikkenborg
Bilag til punktet – Bilag 1, s. 7-11.*

Der er et udbredt ønske om blankt vandspejl i Ribe Mølledam. Ønsket om grødeskæring er overvejende et æstetisk hensyn. Kommunen har udført et omfattende detektivarbejde for at afdække dammens driftshistorie.

Slåning af vegetationen i mølledammen ophørte i starten af 00'erne. Mølledammen blev omfattet af Natura2000 netværket i 2004.

Regulativbestemmelserne for Mølledammen, siger at der skal være en strømmende gennem dammen, med en bundbredde på 18 m. Kommunen er forpligtiget til at holde strømmenden fri, dette sker i dag uden slåning af grøde i strømmenden. Der er derfor ingen afstrømningsmæssige problemer i Mølledammen i dag. Dette kan ses i når stemmehøjden i Ribe hæves og sænkes.

Genoptagning af den tidligere drift kræver en fornyet vurdering ift. Natura2000.

Der undersøges flere forskellige muligheder for at tilvejebringe et frit vandspejl i Mølledammen fremover. Flere forskellige scenarier er i spil. For tiden arbejder kommunens konsulent på en analyse af vegetationen i mølledammen og en vurdering af fire mulige driftsscenerier. Rapporten fra konsulenten ligger klar i uge 46.

Peter Bagge – Spørger om man kender historiske vanddybder i dammen?

Henrik Kikkenborg – Svarer at det gør man ikke. Mølledammen har tidligere fungeret som sandfang, så den har nok haft varierende dybde af den grund. Ribe Amt har tidligere opgravet sand og Esbjerg kommune har udført punktvis arbejde i dammen i 2014. Historiske billeder viser

varierende mængder af grøde i Mølledammen. I 1990'erne var der udlejning af vandcykler i dammen, så der har været frit nok i dammen, til at man kunne sejle der. Arbejde i 2014 har muligvis givet øget vækst af pindsvineknop i de følgende år.

Leif Wagner – Har bemærket at store arealer ryddet ved Ribe Østerå og roser kommunen for et flot udført arbejde. Leif spørger om man kunne have fundet en helhedsløsning med større offentlig finansiering? Fx et naturprojekt? Kan man få rådgiver til at finde en helhedsløsning for naturen og Mølledammen?

Erik Jespersen – Ribe Østerå-Projektet er skrinlagt.

Leif Wagner – Mener at der er gode perspektiver i at fordele jorden og skabe grobund naturprojekter.

Kurt Bjerrum – Fremhæver at der følger en driftsforpligtelser med naturarealer. Driften af områder kræver finansiering.

Leif Wagner – Mener at der kan hentes støtte til naturpleje fra EU.

Niels Laursen - Mener at det er vanskeligt at drive arealerne i Ribe Østerå. Arealerne er fugtige og fragmenterede. Det er vanskeligt at gøre det rationelt og økonomisk gangbart. Græsningslaug kan måske være en mulighed.

Kurt Bjerrum – Mener også at det er svært af lave et økonomisk overskud på naturprojekter.

Leif Wagner – Siger at det er med at komme i gang. Vandet vil kun fortsætte med at stige og flere og flere vil have fat i pengene til den slags projekter.

Vandplaner og målopfyldelse

Indlændende præsentation v. Christina Føns

Bilag til punktet – Bilag 1, s. 12-13

Ny vandplansperiode starter i 2021 og er den sidste planperiode i rækken. Målet er derfor at der skal være målopfyldelse på alle målsatte vandløbsstrækninger senest i 2027. Tilstanden i dag er ikke specielt god og der er kun målopfyldelse på ca. 22% af alle strækninger. 54% lever ikke på til målsætningen og tilstanden af 24% af strækningerne er ukendt.

Vandrådsarbejdet er sat i gang. Tilstanden af vandløbene sikres ved daglig vedligeholdelse. Dertil kommer implementeringen af de projekter som prioriteres af vandrådene og div. projekter fra Vandområdeplanerne.

Christina ønsker en dialog i rådet omkring de fremtidige indsatser. Har rådet nogle bud på hvad kommunen skal prioritere at gøre?

I diskussionen skal rådet overveje forhold som genslyngning, okker, lodsejeropbakning, miljøhensyn, økonomi og vandløbenes potentiale.

Kort rundsendes med vandløbenes nuværende tilstande. 10 minutters snak mellem medlemmerne.

Henrik Hansen – Ved vi hvor langt vi er fra målene på de dårlige strækninger? Er det en enkelt vårfluelarve, eller noget andet?

Christina Føns – Kan ikke umiddelbart svare på hvad der mangler for at opnå målopfyldelse på de enkelte strækninger?

Leif Wagner – Mener at rådet skal klædes bedre på, hvis det skal sige noget kvalificeret om emnet.

Christina Føns – Vil bare gerne have en pejling på i hvilken retning vi skal gå og spørger til om der nogen der har forslag til mulige indsatsområder nu?

Leif Wagner – Spørger om der vil blive oprettet vandråd, lige som i sidste planperiode.

Christina Føns – Det vil der, men rådene vil være mere som vandrådene var i 2014.

Søren Lenschow – Fremhæver at flere spærringer allerede er blevet fjernet. Effekten af disse projekter som vil slå igennem snart. Flere af projekterne ligger dog uden for Esbjerg kommune. Man skal satse på små vandløb med markant fald. Her kan der i højere grad opnås gode resultater. Det er svært at opnå målopfyldelse på lavtliggende strækninger.

Niels Laursen – Mener at det er vanskeligt at opnå målopfyldelse på strækninger med lavt potentiale. Fald er vigtigt for at opnå gode resultater. Niels opfordrer til at kommunen bruger pengene hvor der faktisk kommer til at ske noget.

Søren Lenschow – Vi skal satse lavvandede stryg, skjul, planter og dødt ved.

Henrik Hansen – Mener at det er udspringene af vandløbene, som vi skal satse på.

Christina – Fortæller at flere små vandløb vil blive genintroduceret i de kommende vandplanener.

Søren Lenschow – Fremhæver at der formentligt ikke vil blive genintroduceret særligt mange små vandløbsstrækninger i Esbjerg Kommune.

Peter Bagge – Foreslår at man kan lade naturrådets prioriteringer indgå i udvælgelsen af de vandløb, man vil prioritere og på den måde opnå en synergieffekt.

Eventuelt

Kurt Bjerrum – Spørger om rådet gerne have flere møder som dette temamøde om vandløb, med både gåtur og diskussioner? Kurt efterlyser forslag til andre emner.

Christina Føns – Fortæller at Leif Wagner har budt emner ind omkring åbent land og fortidsminder.

Henrik Hansen – vil gerne snakke om konflikter i forbindelse med div. offentlige projekter. Fx konflikter mellem div. Interessentgrupper, borgere og myndigheder.

Leif Wagner – Spørger om man kan tale om en kreativ tænkning af brugen af forskellige områder. Kan græsning bruges til at beskytte fx strande eller lignende, mod forstyrrende turister eller lignende? Han foreslår en kreativ tilgang til løsning af forskellige problemer i det åbne land, hvor flere virkemidler inddrages.

Niels Laursen – Spørger Leif Wagner, hvem han mener har mest ret til at bruge det åbne land?

Kurt Bjerrum – Ser mulighed for at tale om benyttelse af naturen i kommunen.

Leif Wagner – Mener at man måske kan finde andre løsninger end skilte med forbud. Måske græssende kreaturer kan stå i vejen i stedet og både sikre beskyttelse og pleje af naturområderne.

Kurt Bjerrum – Siger at interessekonflikter ofte opstår på bagkant af projekterne, fordi brugere først opdager spærringer, når de er sat op. De ser ikke nødvendigvis kommunens indledende høringer.

Niels Laursen – Foreslår at der kan etableres flere sidestillede stisystemer til forskellig anvendelse. Fx til cykler og gåture.

Peter Bagge – Mener at et bynært naturområde altid vil have en rekreativ funktion for mennesker. Det bliver ikke en øde hede.

Erik Jespersen – Synes at det er et interessant emne. Outdoor aktiviteter er i stigning og det giver udfordringer i forhold til beskyttelsen af miljø og natur. Nationalparken er bla. opmærksomme på problematikkerne og kan evt. inddrages i dialogen.

Leif Wagner – fortæller at belastningen på naturen typisk er størst i ved strandene. Længere inde i landet er trykket mindre.

Kurt Bjerrum – Afslutter mødet og siger tak for denne gang.